

- ▶ TARİH BİLİMİ
- ▶ UYGARLIĞIN DOĞUŞU VE İLK UYGARLIKLAR
- ▶ ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA
- ▶ İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI
- ▶ İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU

1. Tarih öğretmeni derste öğrencilerine Malazgirt Savaşı'nın olduğu zamanı sormuş ve şu cevapları almıştır:

Kemal: 1071 yılında olmuştur.
Elif: 11. yüzyılda yaşanmıştır.
Faruk: 26 Ağustos'ta gerçekleşmiştir.
Büşra: Ağustos 1071'de olmuştur.
Selim: 26 Ağustos 1071'de yaşanmıştır.

Bu öğrencilerden hangisinin verdiği cevabın zamanı kesin değildir?

- A) Kemal B) Elif C) Faruk
D) Büşra E) Selim

2. Fransız menkıbelerinde merhametsiz olarak gösterilen Avrupa Hun hükümdarı Attila'nın, Alman destanlarında barışsever ve yalnız âsilere kılıç çeken asil bir hükümdar olduğu kayıtlıdır.

Avrupa tarihine ışık tutan edebi eserlerde birbirine zıt değerlendirmelere rastlanılmasında,

- I. dini ve kültürel önyargılar,
II. diplomatik ve siyasi ilişkiler,
III. öznel olmayan yaklaşımlar

olgularından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. Tarih öğretmeni derse Fuat Sezgin'in İslam Bilim Tarihi kitabı, Kanuniesasi metni, İstiklal Harbi madalyası, Yirmisekiz Çelebi Seyahatnamesi ve Fatih Kanunnamesi'ni getirmiştir.

Öğretmenin getirdiklerinden hangisi birinci el kaynaklar arasında yer almaz?

- A) Kanuniesasi metni
B) Fatih Kanunnamesi
C) İstiklal Harbi madalyası
D) Fuat Sezgin'in kitabı
E) Yirmisekiz Çelebi Seyahatnamesi

- 4.

	Çalışma Sahası	Bilim
I	 Yazıtların çözümlenmesi	Epigrafya
II	 Arma ve mühürlerin incelenmesi	Nüvizmatik
III	 Alfabe ve yazı türlerinin tespiti ve okunması	Paleografya
IV	 Dil ve lehçelerin incelenmesi	Filoloji
V	 Uluslararası yazışmaların incelenmesi	Diplomatik

Bu tabloda verilen çalışma sahaları ve bilimlerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

5. Rousseau, "Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur." demiştir.

Bu yargıdan hareketle aşağıda verilen yaklaşımlardan hangisinin, tarih araştırmacıları için kazanımlarının diğerlerine göre daha az olacağı söylenebilir?

- A) İç ve dış tenkit yapmaya özen gösterilmesinin
B) Yazılı, yazısız ulaşılabilen bütün verilerden yararlanılmasının
C) Ana kaynaklara öncelikli olarak eğililmesinin
D) Farklı bilimlerin yol göstericiliğinden yararlanılmasının
E) Tarihi olaylardan sosyal bilim kanunları çıkarmanın amaçlanmasının

6. Tarih çağlarına geçişlerinin başlarında, On İki Hayvanlı Türk Takvimi'ni kullanan Türklerin, zaman içerisinde Hicri, Celali, Rumi ve Miladi takvime yönelmelerinde aşağıdaki-lerden hangisinin bir etkisinden bahsedilemez?

- A) Kültürel değişiklik yaşamaalarının
B) Millî kültür değerlerini koruyamamalarının
C) Ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının
D) Çağdaş dünya ile ilişkileri kolaylaştırmak istemelerinin
E) Diplomatik alanda görülen karışıklıkları gidermek istemelerinin

7.

Anadolu'da kurulan ilk uygarlıklarla ilgili bu haritadan yola çıkılarak aşağıdaki hangi yargıya varılamaz?

- A) Anadolu'da siyasi birliği sağlamışlardır.
- B) Birçok topluma ev sahipliği yapmışlardır.
- C) Ticaret yolları üzerinde kurulmuşlardır.
- D) Farklı milletler tarafından yönetilmişlerdir.
- E) Mezopotamya ve Akdeniz uygarlıklarıyla komşu durumdadırlar.

8. Orta Asya'da hüküm süren Türk, Moğol, Tunguz, Yüceç toplulukları atlı birlikler kullanmış, kılıç, yay, mızrak, kalkan gibi hafif silahlar tercih etmiş ve zırhlı kıyafetlerle ağır araç gereçleri kullanmamışlardır.

Bu bilgiye göre Orta Asya toplumlarının askerî organizasyonlarında,

- I. hareket kabiliyetini artırma,
- II. ordunun durumuna göre silahlanma,
- III. askerî stratejiyi ordunun manevra yapabilmesine göre planlama

özelliklerinden hangilerinin görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Burdur Hacılar'da evler taş temel üzerine, kerpiçle yapılmış; mezar, fırın, ocak ve öğütme taşı olan mutfak dışarı alınmıştır. Bölgede, güvenliğin korunması amacıyla evler birbirlerine bitişik veya yakın olduğundan zamanla sokaklar daralmıştır.

Yukarıdaki bilgilere göre, Anadolu'nun, bu tarih öncesi kültür merkezi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Ölü gömme alanında değişikliğe gidilmiştir.
- B) Evlerin yaşam ve üretim alanları ayrılmıştır.
- C) Ortak savunma kaygıları evler arasındaki mesafeyi azaltmıştır.
- D) Yerleşim yeri artan nüfusu iskân etmede yetersiz kalmıştır.
- E) Mesken yapımında güvenlik ve dayanıklılık kaygısı güdülmüştür.

10. Yenitaş Devri'nde can ve mal güvenliğinin sağlanmasına önem verilmeye başlanması,

- I. idare,
- II. hukuk,
- III. güvenlik

alanlarından hangilerinde örgütlenmeyi zorunlu kılmaya başlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Hititlerin Anadolu'da kalıcı bir yönetim kurmalarında etkili olan,

- I. inanç özgürlüğünü sağlama,
- II. kendilerinden önceki mevcut yapıyı koruma,
- III. isyan edenlere ağır cezalar verme

uygulamalarından hangilerini, egemen oldukları uluslar ile kaynaşmalarında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Mısır firavunlarının, "ilah - kral" misyonunu yüklenme ve ülkelerindeki rahiplerin etkinliğini kırıp ortak bir dinsel inanış oluşturmaya çalışmalarını, aşağıdakilerden hangisiyle bağlantılandırmak doğru olmaz?

- A) Siyasi ve dini gücün birleşmesini engellemeye çalışmayla
- B) Dini, devlet aygıtının otorite kurma aracı olarak görmeye
- C) Laik olmayan devlet anlayışı sürdürmeye
- D) Ruhban sınıfının etkinliğini azaltmaya
- E) Siyasi güçlerini pekiştirmeye

13. Çorum Alacahöyük'te, Hititler zamanından kalma kral ve soylu mezarlarındaki ana tanrıça heykeli, tunç ve altın silahlar, süs eşyaları ve çanak çömleklerin, Kafkasya'nın Kuban Bölgesi kurganlarındaki buluntularla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Bu bilgilere göre, Hititler ile ilgili, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkün değildir?

- A) Tek ilahlı inancı tercih etmişlerdir.
- B) Kişisel eşya yapımı ve kullanımı görülmektedir.
- C) Toprakten eşya yapmışlardır.
- D) Toplum kesimleri arasında sosyal ayrışmalara rastlanmaktadır.
- E) Kafkas toplumlarıyla ihtiyaç ya da kültür benzerlikleri bulunmaktadır.

14. Cengiz Han'ın Büyük Yasası'nda işkence yasaklanmış, âlim, doktor, zanaatçılara saygı gösterilmesi ve dini inanışlara karışılmaması esasları yer almıştır.

Bu bilgiye göre Büyük Yasa'nın,

- I. iş bilir kimselerin korunması,
- II. din ve vicdan hürriyetinin sağlanması,
- III. insanın ruhi ve bedeni bütünlüğünün korunması

esaslarından hangilerini içerdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

15. Romalılar; sütun, taş ve lahitler üzerine işledikleri tarihsel kabartmalarda, kazandıkları askeri zaferlerin öykülerini yazmışlardır.

Bu bilgiden hareketle Roma kabartma sanatının,

- I. kamuoyunu etkileme,
- II. halkın yönetime olan güvenini artırma,
- III. sanatı siyasal gerekçeyle kullanma

amaçlarından hangilerinin bir aracı olarak kullanıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

16. I. Durum: Lidyalıların çanak ve çömleklerindeki, figürlerin Yunan seramikleriyle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.
II. Durum: Urartu mimari eserlerinde, Asur sanatının izlerine rastlanılmıştır.

Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde, Anadolu uygarlıkları ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Seramik sanatını Eski Yunan'dan öğrendikleri
- B) Çevre uygarlıklar üzerinde kültürel etki bıraktıkları
- C) Özgün sanat eserlerine hiç sahip olamadıkları
- D) Mimari alanda yalnızca Mezopotamya'dan etkilendikleri
- E) Farklı toplumların birikimlerinden yararlanmaya açık oldukları

17. Bizans İmparatorluğu'nda 726 yılında çıkan aziz resimlerinin kutsanması hakkındaki kavgalar, Doğu ve Batı kiliselerinin arasındaki anlaşmazlığı artırmıştır.

Bu durumun,

- I. Papa - Patrik farklılığının başlaması,
- II. Ortodoks - Katolik ayrımının başlaması,
- III. Doğu Avrupa'da mezhep birliğinin sağlanması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

- 18.

Emevi Devleti'yle ilgili bu haritadan yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İki kıtada egemenlik kurmuşlardır.
- B) Çok uluslu bir devlete dönüşmüşlerdir.
- C) Ülkede iç huzur ve istikrarı sağlamışlardır.
- D) Jeopolitik ve jeostratejik önemleri artmıştır.
- E) Uzak Doğu ticaret yollarının batı kollarını kontrol etmişlerdir.

19. Türk, Çin ve Suğdak dillerinde yazılmış Karabalgasun Yazıtı'nda;

- Uygur tarihi güzel bir şekilde özetlenmiş,
- Mani dininin dünyaya etkileri geniş bir şekilde anlatılmıştır.

Bu bilgilere göre, Karabalgasun Yazıtı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Dinler tarihi araştırmaları açısından önem taşımaktadır.
- B) Orta Asya Türk tarihinin ilk yazılı anıtıdır.
- C) Çin ve Türk tarihleri açısından kaynak olma özelliği taşımaktadır.
- D) Asya'nın farklı toplumlarına hitap etmektedir.
- E) Toplumlar arası ilişkilerin aydınlatılmasına katkı sağlamaktadır.

20. Uygur Devleti'nin zayıflamasına etki eden aşağıdaki gelişmelerden hangisi, geleneksel veraset sistemi ve kut anlayışından sapmalara bağlı olarak meydana gelmiştir?

- A) Ülkede yoğun bir şekilde taht mücadelelerinin yaşanması
- B) Ülkede hanedan değişikliklerinin sıkça yaşanması
- C) Ağır kış şartları sebebiyle çok sayıda hayvanın telef olması
- D) Mani dininin etkisiyle Uygur Türklerinin mücadeleciliklerini kaybetmesi
- E) Çin'in, Uygur Türklerinin birlik ve beraberliğini bozucu politikalara yönelmesi

21. Uygurların yaşadığı Ötüken ve Karabalgasun yörelerinde gerçekleştirilen kazılar sonrasında bulunan,

- I. fresk denilen duvar resimleri,
- II. madeni işlemler,
- III. tapu kayıtları

gibi buluntulardan hangileri, Uygur toplumunun kendisinden önceki Türk topluluklarının yaşam tarzlarından farklılaştıklarına kesin bir kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

22. Uygurların;

- kendilerine özgü alfabe kullanmaları,
- saray ve tapınaklar yapmaları,
- tarihte ilk kez hareketli matbaayı kullanmaları

faaliyetlerine bakılarak,

- Göçebe yaşam tarzını terk etmeye başlamışlardır.
- Yaşamlarında ulusçu eğilimler etkili olmuştur.
- Buluşlarıyla bilginin yaygınlaşmasına katkı sağlamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

23. • Abbasi Halifesi Harun Reşid, Amoria ve Ankara fethi sonrasında, Doğu Roma'dan, eski Yunan el yazmalarını istemiştir.
- Halife Memun, Bizans kralı III. Micheal'a karşı kazandığı zafer sonrası, savaş tazminatı olarak, antikçağ filozoflarının o güne kadar Arapça'ya çevrilmemiş eserlerini talep etmiştir.

Bu bilgiler göz önünde bulundurularak, İslâm dünyasındaki bilimsel hayat ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- İslâm dünyasında bilimsel çalışmaların takip edilebilmesi için tercüme faaliyetlerine önem verilmiştir.
- Antikite eser ve filozoflarını, Abbasi bilim adamları incelemiştir.
- Abbasi yöneticileri farklı kültürlere ait eserlere önyargısız yaklaşmıştır.
- El yazması eserlerin tanınması ve felsefe çalışmaları, İslâm dünyasında Abbasiler döneminde başlamıştır.
- İslâm halifeleri, bilimsel mirastan yararlanabilmek için siyasi ve diplomatik güçlerini kullanmaktan çekinmemişlerdir.

24.

	I. Grup	II. Grup
I	Arap olmayan İslâm toplumlarının kendi dil ve geleneklerini ön plana çıkaran Şuubiye akımına yönelmeleri	Emevilerin, Araplar dışındaki toplumlara Mevali politikası izlemesi
II	İslâm dünyasında dini bilimler ile fen bilimlerinin birbirini tamamladıkları görüşünün yaygın olması	En üst eğitim kurumu olan medreselerde pozitif bilimler ile ilahiyat bilimlerinin birlikte okutulması
III	Bürokratik işlemlerde Arapça'nın kullanılmasının zorunlu olması	İslâm toplumlarında Arapça'nın ortak dil olarak benimsenmesinin kolaylaşması

İslâm tarihi ve uygarlığı ile ilgili yukarıda I. grupta verilenlerden hangilerinin II. grupta verilenlerin nedeni olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

25. Hz. Ömer (r.a.), Kudüs'ün fethi sonrasında, Hristiyan halka, Avrupalıların duymadığı saygı ve göstermediği toleransla davranarak, onlara can, mal ve vicdan hürriyeti vermiştir.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisine doğrudan ortam hazırladığı söylenebilir?

- Kudüs'ün semavi dinlerin merkezi olmasına
- Ülke nüfusunda belirgin artışlar görülmesine
- İslâm devletinin nüfuzunun pekişmesine
- İslâm gelenek ve göreneklerinin yaygınlaşmasına
- Hristiyanların, Kudüs'teki toplumsal etkinliklerinin artmasına

26. Abbasiler Dönemi'nde Bizans sınırında avâsım denilen ordu-gâhlar kurulmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- Egemenlik sahasının Anadolu'ya uzandığının
- Batı yönlü genişleme siyaseti izlendiğinin
- Düzenli askerî birliklerin bulunduğu
- Saltanat sistemine son verildiğinin
- Ordunun organizasyonun ihtiyaca göre şekillendiğinin

27. Batılı bir düşünür, "Bizim Rönesansımız, İslâm Medeniyeti'nin hatırasını çabuk unuttu; hâlbuki pek çok şeyi ona borçludur." demiştir.

Batılı düşünürün bu görüşünü ortaya koymasında İslâm bilim adamlarının aşağıdaki çalışmalarından hangisinin daha az etkili olduğu söylenebilir?

- İbni Fadlan'ın Orta Asya ülkeleriyle ilgili izlenimlerini anlattığı ünlü seyahatnamesini yazması
- Farabi'nin bilimlerin tanım ve tasniflerine dair bir eser kaleme alması
- İbnü'l-Heysem'in optik alanının temeli kabul edilen çalışmalar yapması
- El-Cezeri'nin robotik teknolojiyle ilgili buluşlar gerçekleştirmesi
- Harezmi'nin cebir ve logaritmanın pek çok kuralını ortaya koyması

28. İbn-i Haldun, "Tarih, hakikati araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır." demiştir.

İbn-i Haldun'un bu sözünden yola çıkarak tarih araştırmacılarının aşağıdaki hangi yöntemi kullanmaları beklenebilir?

- A) Kaynak arama   B) Sınıflandırma   C) Genelleme
D) Çözümleme   E) Eleştirme

1. Gaznelilerin, kendilerine isyan eden bir topluluk üzerine yönetimleri altındaki bir başka topluluğu gönderme şeklinde bir yönetim anlayışları vardı.

Bu anlayışın,

- I. farklı ulusları birbirleriyle dengeleme,
- II. çok milletli yapıdan yararlanma,
- III. yerel unsurların çekişmelerinden fayda sağlama

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2.

XII. yüzyılda Orta Doğu'nun siyasi durumunu gösteren bu haritadan da yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Halifelik Türk devlet adamlarına geçmiştir.
B) Anadolu'nun tamamı Türklerin kontrolüne geçmemiştir.
C) Türkiye'de önemli şehir ve limanlar Selçukluların kontrolüne geçmiştir.
D) Orta Doğu'da birçok Türk İslam devleti kurulmuştur.
E) Selçuklu hanedan mensuplarının birçok devleti bulunmaktadır.

3. Eren, "Türklerin İslamiyet'i benimsemesi kolay olmuştur çünkü her iki dinde de ----" demiştir.

Eren'in cümlesinin doğru olabilmesi için cümlesinin aşağıdaki ifadelerden hangisiyle tamamlanması doğru olmaz?

- A) tek ilahlı inanış vardır.
B) ahiret inancı bulunmaktadır.
C) temizliğe önem verilir.
D) din adamları ayrıcalıklıdır.
E) kurban kesme anlayışı vardır.

- TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ
► YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ

4. Sebük Tekin'in oğlu Gazneli Mahmut'a nasihatlerinin bazıları şunlardır:

- Ülkeye hükmetmek için hazinenin dolu olması gerekir.
- Zulüm ve adaletsizlik yaparsan en büyük düşmanım sen olursun.
- Yöneticilerini kontrol et, maaş ve iktaları âdil dağıt.
- Karar verirken, dürüst dostlarının tavsiyesini al.

Bu bilgilerden hareketle Gazneli Devleti'nde, devlet yönetiminde başarının aşağıdakilerden hangisine dayandırıldığı savunulamaz?

- A) Sınırların genişletilmesine
B) Adil yönetime
C) İdari denetime
D) Görüş alışverişine
E) Ekonomik istikrara

5. Çağrı Bey tarafından Van Gölü havzasından Tiflis'e kadar uzanan bölgede yapılan keşif harekâtı sonucunda, bölgenin Selçuklu yerleşmesine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Bu keşif sürecinde,

- I. askerî ve stratejik bilgilerin toplanması,
- II. otlak ve yaylakların belirlenmesi,
- III. siyasi, etnik ve kültürel analizlerin yapılması

amaçlarından hangilerinin güdüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

6. Tuğrul Bey, Abbasi halifesini, Şii Büveyhoğulları baskısından kurtarması sonrasında "Doğunun ve Batının Sultanı" unvanını almıştır.

Bu bilgiden yararlanarak,

- I. İslâm dünyasında, Selçuklu Türklerinin etkinlik ve saygınlığı artmıştır.
- II. Halifeliğin siyasi bir makam olma özelliği zayıflamıştır.
- III. Şii'lerin halifelik iddialarına son verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

7. Oğuzlar, 1153'te yenilgiye uğrattıkları, Büyük Selçuklu sultanı Sencer'e, görünüşte iltifatta bulunup gündüzleri tahtta oturtmuşlarsa da geceleri demir kafese koymuşlardır.

Bu gelişmenin,

- I. Oğuzlar ile Selçuklu Hanedanı arasında güven bunalımı yaşanması,
- II. hükümdara göstermelik bir bağlılık sunulması,
- III. Büyük Selçuklu Devleti'nde iç huzursuzluk ve istikrarsızlık görülmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

8. Karahanlılar zamanında yazılan Kutadgu Bilig, hükümdar ve halkın birbirlerine karşı sorumluluklarını ortaya koymuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin Türk devletlerinde, hükümdarın halkına karşı sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Verginin zamanında ödenmesini sağlamak
- B) Halkın dinini seçmek ve dinî merasimlerini yönetmek
- C) Kanunları adalete uygun bir şekilde belirlemek
- D) Zorbalık ve kargaşaya engel olmak
- E) Ekonomik istikrarı sağlamak

9. Eski Türklerde, "Geniş elbise parçalanmaz, danışmakla gelişen bilgi bozuk çıkmaz." şeklindeki anlayışın, Türk devletlerinde;

- I. kurultay,
- II. divan,
- III. millet meclisi

idari kurumlarından hangilerinin kurulmasına etki ettiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

10. Bir Selçuklu Şehnamesi'nde, "Bu aslanlar soyu, nereye gitmişlerse, orada haksızlığı yıkmış, insanlara bolluk ve hizmet götürmüş ve zulmü kökünden sökmüşlerdir." ifadeleri yer almaktadır.

Bu bilgilerden hareketle, Selçuklu devlet anlayışının;

- I. asimilasyon,
- II. toplumsal adalet,
- III. sosyal devlet

esaslarından hangileri üzerinde şekillendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

11. Selçuklular, ticarete çek sistemini oldukça geliştirmiş, ülkeler arası alışverişte havale sistemini kurmuş, kıymetli kâğıtların güvenli ve kolay bir şekilde nakledilmesini sağlamışlardır.

Selçuklu Türklerinin bu çalışmalarının,

- I. ticaret hacmi,
- II. dış alım - satım,
- III. ganimet geliri

alanlarından hangilerine arttırıcı bir etkide bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

12. Batını tehlikesi ve ülkenin ihtiyaçlarına bağlı olarak kurulan Nizamiye Medresesi'nin, Büyük Selçuklu Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine yönelik hizmet etmesi amaçlanmamıştır?

- A) Melik ve atabeylerin ayrılıkçı eylemlerini engellemek.
- B) Oğuzların İslâm inancını pekiştirmek
- C) Bölücü düşüncelerle fikir planında mücadele etmek
- D) Ülkenin ihtiyaç duyduğu bilim insanlarını yetiştirmek
- E) Devletin yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamak

13. Tarih öğretmeni, "Türkiye Selçukluları ticari faaliyetleri geliştirebilmek amacıyla iktisadi, askerî, sosyal ve diplomatik girişimlerde bulunmuşlardır." demiş ve öğrencilerinden bu yargısını örneklendirmelerini istemiştir.

Öğrencilerinin verdiği aşağıdaki hangi örnek doğru değildir?

- A) Gümrük vergileri artırılmıştır.
B) Büyük ticaret merkezlerinde hanlar ve kapalı çarşılar yapılmıştır.
C) Ticari önemi olan merkezlere Türk ve Müslüman tüccarlar yerleştirilmiştir.
D) Kıbrıs Krallığı ve Latin devletleriyle ticaret anlaşmaları yapılmıştır.
E) Tacirlerin korsan, eşkıya ve tabii afetlerden dolayı uğradığı zararları karşılanmıştır.

14. İtil Bulgarları'nın ülkesine, Abbasi elçilik heyeti içerisinde giden İbn-i Fadlan, seyahatnamesinde Bulgar Türkleri'nin, çalışkan ve doğruluktan ayrılmayan insanlar olduklarını yazmıştır. Ayrıca Bulgar ülkesinde, Müslümanların, gecelerin kısa olduğu günlerde sabah namazını kaçırmamak için namaz vakti girene kadar uyumadıklarını belirtmiştir.

İbn-i Fadlan'ın, İtil Bulgarları ile ilgili bu gözlemlerine bakılarak;

- I. Bulgar Türkleri'nin tamamının İslâmiyet'i benimsedikleri,
II. İtil Bulgarları'nın samimi ve erdemli bir toplum oldukları,
III. İtil Türkleri'nin, İslâm inancının gereklerine özen gösterdikleri

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

15. Tolunoğulları Devleti'nin hükümdarı Ahmet, kurmuş olduğu "maristan" denilen hastane için altmış bin dinar vakfetmiştir. Hastanede hür, esir, asker, sivil, zengin, fakir herkesin tedavisinin ücretsiz bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamıştır.

Bu bilgilere göre Tolunoğulları Devleti'nde;

- I. Sosyal hizmetlerin sunulmasında cinsiyet ve statüye bağlı olarak farklı uygulamalara gidilmiştir.
II. Hastanelerde ücret alınmaması ve ödenek yetersizliği sebebiyle yeterli sağlık hizmeti sunulamamıştır.
III. Vakıf hizmetleriyle, sosyal devlet anlayışının yerleşmesine katkı sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I ve III

16. Bacıyan-ı Rum çatısı altında örgütlenen Anadolu kadınları, "Eşine, işine, aşına dikkat et!" parolası, yardımseverlik, konukseverlik ve doğruluk esasları ile faaliyetlerde bulunmuşlardır.

Bu teşkilatın;

- I. toplumsal dayanışmanın pekiştirilmesi,
II. yetim, kimsesiz ve ihtiyar kadınların korunması,
III. aile sağlığı ve planlaması çalışmalarının yapılması

faaliyetlerinden hangilerini yürüttükleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

17. II. Kılıçarslan döneminde;

- Miryokefalon Savaşı'nın kazanılmasıyla Anadolu'da, Türk hâkimiyeti pekişmiştir.
- Ülke, hükümdarın on bir oğlu arasında paylaştırılmıştır.
- III. Haçlı Seferi başlamıştır.

Yukarıdaki gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde, ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu Türk birliğinin sağlanması iç karışıklık ve Haçlı saldırılarına sebep olmuştur.
B) Veraset anlayışındaki belirsizlik dış güçler tarafından, Selçuklular zararına kullanılmak istenmiştir.
C) Ülkede bireysel otoritesini güçlendiren Selçuklu hükümdarı, Haçlılar üzerine saldırıya geçmiştir.
D) Türkiye Selçukluları vatan edinme sorununu aştıktan sonra, iç ve dış sorunlar ile uğraşmak zorunda kalmışlardır.
E) Anadolu'da egemenliğini kesinleştiren Anadolu Selçukluları, uzun ömürlü devletler arasında yer almıştır.

18. Haçlı Seferleri'nin başladığı XI. yüzyılın sonlarına doğru, Avrupa derin bir siyasal, ekonomik ve sosyal bunalım içerisindeydi.

Haçlı Seferleri'nin gerçekleştirilmesine etki eden aşağıdaki etkenlerden hangisinin, yaşanan bunalıma çare üretme amaçlı olduğu söylenemez?

- A) Avrupa devletlerinin Uzakdoğu ticaret yollarına egemen olmayı hedeflemeleri
B) Katolik Kilisesi'nin, Ortodoks Kilisesi üzerinde otorite sağlamayı zorunlu görmesi
C) Kralların ülkelerinde kaybettikleri güçlerini geri kazanmak istemeleri
D) Fakir Avrupa köylüsünün, tarım yapabilecekleri yeni topraklara sahip olmayı arzulaması
E) Batılı yönetimlerin, Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşarak içinde buldukları darboğazdan çıkmak istemeleri

19. II. Kılıçarslan'ın, Anadolu'da birliği sağlamasından rahatsız olan Bizans İmparatorluğu, Türkleri Anadolu'dan çıkarmak için harekete geçmiş ancak Miryokefalos Vadisi'nde gerçekleşen savaşta başarısızlığa uğramıştır.

Bu gelişmeye bağlı olarak Bizans İmparatorluğu'nun karşılaştığı;

- I. elindeki toprakları koruma politikası izlemeye başlaması,
- II. Haçlı Seferleri ile Anadolu'da yeniden kazandığı üstünlüğünü kaybetmesi,
- III. Türkleri, Anadolu'dan uzaklaştırma ümidini yitirmesi

gibi durumlardan hangilerinin, Miryokefalos Savaşı'nın "yurt tutan savaş" olarak nitelendirilmesine etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

20.

	Gelişme	Sonuç
I	Eyyubilerin Kudüs'ü geri alması	III. Haçlı Seferi'nin başlaması
II	Yüzyıl Savaşları'nın sona ermesi	Derebeylik düzeninin güçlenmesi
III	Haçlı Seferleri'nin amacından sapması	Bizans hanedan üyelerinin İznik ve Trabzon'da yeni devletler kurması
IV	Magna Carta'nın kabul edilmesi	İngiltere'de kralın yetkilerinin ilk kez kısıtlanması
V	Haçlıların Urfa, Antakya ve Yafa'da kontluklar kurması	Feodalite rejiminin Ortadoğu'ya taşınması

Yukarıda verilen, Orta Çağ Avrupa tarihi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

21. Anadolu'nun Türk yurdu olması sürecinde gerçekleşen, aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Bizans İmparatorluğu döneminde halkın yönetimden şikâyetçi olduğu durumlardan birinin düzeltilmesine katkıda bulunmuştur?

- A) Ege, Marmara ve Akdeniz'de Türk denizcilik faaliyetlerinin başlaması
- B) Anadolu'nun imar edilip, çeşitli ulusların bir arada yaşamasına uygun hâle getirilmesi
- C) Türkmen kitlelerinin Anadolu'ya iskan ettirilmesi
- D) Anadolu'da yerleşim yerlerine, Türkçe isimler konulmaya başlanması
- E) Türk beylik ve devletlerinin, Türkiye'de kalıcı egemenlik kurma çareleri bulmaları

22. Ahilik kurumu eğitim, ekonomi, kültür ve zanaat faaliyetleri yürüten ve Müslümanların iktisadi hayattaki etkinliğini artıran bir kurumdur.

Buna göre ahilik (kardeşlik) teşkilatının görev, yetki ve işlevleri arasında aşağıdakilerden hangisinin yer alması beklenemez?

- A) Devşirme ediniminin ve yetiştirilmesinin gerçekleştirilmesi
- B) Üretim kalitesinin, fiyatların ve iş kontrolünün ayarlanması
- C) Üyelerinin dinî, ahlâkî ve kültürel bilgilerinin artırılması
- D) Çırak, kalfa ve usta hiyerarşisiyle eğitim verilmesi
- E) Müslüman esnaf arasında dayanışmanın sağlanması

23. Kilikya Ermeni kralı II. Toros, "Biz, hükümdar olarak Türkiye Selçuklularına gönül rızasıyla itaat ediyoruz. Çünkü siz Türkler, bizim gelişip yükselmemizi hiçbir vakit kıskanmadınız." demiştir.

Bu bilgilere göre, Türkiye Selçuklularının Anadolu'da yaşayan farklı ulusların;

- I. ekonomik faaliyetlerini yürütme,
- II. dinî inanış ve merasimlerini sürdürme,
- III. kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarma

girişim ve haklarından hangilerine engel olmadıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

24. Köseadağ Savaşı sonrasında görülen;

- I. Anadolu ile bağlantılı ticaret yolları üzerindeki ticaret hacminin azalması,
- II. Anadolu şehirlerinin tahrip edilmesi,
- III. Moğolların, Türkiye Selçuklularını ağır vergiye bağlaması

gelişmelerinden hangilerinin Türk ekonomisini olumsuz etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

- ▶ BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302-1453)
- ▶ DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER
- ▶ BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ
- ▶ DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1595)
- ▶ SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLAT
- ▶ KLASİK ÇAĞDA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ

1. Batılı tarihçi Paul Wittek Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde gaza etme anlayışının etkili olduğunu belirtmiştir. Türk tarihçisi Halil İnalcık ise gaza anlayışının yanında uçlarda ortaya çıkan sosyal değişime ve Moğol İstilasından kaçan Türkmenlerin Anadolu'ya yönelmesinin etkisine vurgu yapmıştır.

Bu nazariyelere göre Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde,

- I. askerî,
- II. siyasi,
- III. sosyal

etmenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. • Orhan Bey, divan, vezir, vakıf, medrese, düzenli orduyu kurmuştur.
• I. Murat, defterdar, kazasker, veziriazam, Yeniçeri Ocağı, Rumeli Beylerbeyliği, tımar sistemini kurmuştur.
• Yıldırım Bayezid, Anadolu Beylerbeyliği'ni oluşturmuştur.
• II. Murat, Enderun teşkilatını kurmuştur.

Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecindeki bu gelişmelere bakılarak;

- I. egemenlik sahasını genişlediği,
- II. devlet teşkilatlanmasının sistemli bir şekilde yürütüldüğü,
- III. siyasi, sosyal, iktisadi ve kültürel gelişimin azaldığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

3. Osman Bey Karacahisar Kalesi'ni fethettikten sonra burayı kendisine merkez yapmış, şehirdeki kiliseyi camiye çevirmiş, Dursun Fakih'i şehre kadı atamış ve pazardaki esnaftan vergi almaya başlamıştır.

Osman Bey'in bu çalışmalarının aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu söylenemez?

- A) Beyliğinin teşkilatlandırmaya
- B) Devlet gelirlerini artırmaya
- C) Dinî fetih sembolleri kullanmaya
- D) Yerinden yönetim sistemi kurmaya
- E) İslam hukukunu yürürlüğe koymaya

4. Sultan II. Murat Dönemi'nde bilginler Türkçe eser yazma konusunda teşvik edilmiş, hanedanın Oğuzların Kayı boyuna mensup olduğu konusunda kamuoyu oluşturulmuştur.

Osmanlı Devleti'ndeki bu tutumun,

- I. Fars kültürünün etkisini artırma,
- II. millî değerleri ön plana çıkarma,
- III. halkla devletin bağlarını güçlendirme

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Betül derste tımar sistemiyle ilgili bir sunum yapmıştır.

Betül'ün yaptığı sunumda tımar sistemiyle ilgili kullandığı aşağıdaki hangi ifadesi yanlıştır?

- A) Sipahiler barış döneminde köylerin güvenliğini sağlardı.
- B) Tımar sahipleri dirliklerin mülkiyetine sahiplerdi.
- C) Tımar sahipleri yılda bir defa vergi gelirini toplarlardı.
- D) Tımar sahipleri her üç bin akçe için bir atlı asker beslerlerdi.
- E) Tımarlı sipahiler Osmanlı ordusunun klasik dönemde en kalabalık ordusunu oluştururlardı.

6. Fransız yazarı Montaigne, Osmanlı ordugâhında sessizlik hüküm sürdüğünü, kavga ve tartışmaların yaşanmadığını, temizlik ve düzenin sağlandığını, sarhoşluk ve kumarın görülmediğini belirtmiştir.

Buna göre Osmanlı ordusunda,

- I. disiplin,
- II. hijyen,
- III. ahlâk

kurallarından hangilerine uyulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

7. Hacı Bayram-ı Veli, "Hiddet ve kin, hakikatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanıltır." sözüyle toplumda aşağıdakilerden hangisinin yerleştirmesini istemiştir?

- A) Toplumsal barışın sağlanmasının
- B) Mezhep birliğinin gerçekleştirilmesinin
- C) Kolluk güçlerinin yetkilerinin azaltılmasının
- D) Kültür değişimlerinin hızlandırılmasının
- E) Merkezîyetçi devlet anlayışının yaygınlaştırılmasının

8. Sultan I. Murat, Türk geleneksel yönetim düzeninde benimsenen kut (veraset) anlayışının "Ülke hanedanın mülküdür." yaklaşımını değiştirilip "Ülke padişah ve oğullarının mülküdür." prensibini getirmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Hanedancı anlayışa son verilmesinin
B) Veraset sisteminin düzene konulmasının
C) Divanihümayun'un karar makamı olmasının
D) Merkezi otoritenin güçlendirilmek istenmesinin
E) Şehzadelerin sancaklara gönderilecek olmasının

9. Osmanlı Devleti'nde padişah, vezir, paşa ve beyler, ilim ve sanat adamlarını himaye etmişlerdir.

Bu duruma bağlı olarak,

- I. yemek kültürü,
II. güzel konuşma,
III. şiir ve müzik etkinlikleri

konularının hangilerinde saray ve konakların buldukları çevreyi etkiledikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

10. Rumeli fetihleri sonrası Karesi Bölgesi'nden Türkmenler getirilip fethedilen bölgelere yerleştirilmiştir. Bu fetihlerde ön planda olan Orhan Bey'in oğlu Süleyman Paşa "Rumeli Fatih" olarak anılmaya başlamıştır.

Bu gelişmelerin,

- I. Rumeli'nin "Türk yurdu"na dönüştürülmesi,
II. iskân ve Müslümanlaştırma siyasetinin izlenmesi,
III. hanedan mensuplarının askerî harekâtlarda liderlik yapması

durumlarından hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. Osman Bey, demir madenlerinin bulunduğu Bilecik'i tekfurun elinden alıp beyliğin merkezi yapmıştır.

Bilecik'in fethedilmesinin Osmanlı Devleti'ne;

- I. bilimsel,
II. ekonomik,
III. stratejik

alanların hangilerinde olumlu etkide bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

12. Osmanlı ordusunun akın ve kuşatmalarda;

- I. düşmanı cesaretlendirme,
II. rakip ordulara korku salma,
III. tünel kazma ve bombardıman yapma

yöntem ve stratejilerinden hangilerini benimsedikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

13. Bizans soyluları tarafından IV. Haçlı Seferi sonrasında kurulan Trabzon Rum İmparatorluğu'nun topraklarının, Fatih Sultan Mehmet Hand zamanında Türk egemenliğine girmesinin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Osmanlı Devleti'ne rakip devletlerin önemli bir müttefiklerinden yoksun kalmaları
B) Bizans kalıntısı bir devlete daha son verilmesi
C) Karadeniz'in Anadolu sahillerinin güvenliğinin sağlanması
D) Baharat Yolu üzerindeki Türk egemenliğinin pekişmesi
E) Anadolu siyasi birliğini sağlama yolunda aşama sağlanması

14. "Türk tarihinde Malazgirt ve Köseadağ savaşlarında yaşanan gelişmelerin benzeri Ankara Savaşı'ndan sonra da yaşanmıştır."

Tarih öğretmenin bahsettiği bu durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moğol istilasının başlaması
B) Türk beyliklerinin kurulması
C) Fetret Devri'nin sona ermesi
D) Haçlı ordularının yenilmesi
E) Halifenin Şii baskısından kurtarılması

15. II. Mehmet'in şehzadesi Cem'in, II. Bayezit'in tahtta çıkışına itirazı sonucu meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisinin diğerlerinin nedeni olduğu savunulabilir?

- A) Cem Sultan'ın, Batılı güçler tarafından da Osmanlı Devleti'ne karşı koz olarak kullanılmasının
B) Osmanlı Devleti'nin dış politika etkinliğinin azalmasının
C) II. Bayezit'in Avrupa'da aktif bir siyaset izleyememesinin
D) İç sorun olarak başlayan gelişmenin zamanla dış meseleye dönüşmesinin
E) Osmanlıların egemenlik sahalarını uzun süre genişletememesinin

16. Osmanlı kuruluş sürecinde tarikat şeyhi ve dervişler yönlendirici rol oynamışlardır.

Bu durumun,

- I. gaza faaliyetlerinin hızlanması,
- II. yeni yerleşim yerlerinin benimsenmesi,
- III. toplumsal barışın bozulması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

17. Osmanlı Devleti'nde ham maddeyi işleyen zanaatkar ile ticaretini yapan esnaf loncaya bağlıydı.

Lonca teşkilatının;

- I. mesleki, dini ve ahlâki eğitim vermesi,
- II. haksız rekabeti engellemesi,
- III. ham madde dağıtımını gerçekleştirmesi

özelliklerinden hangilerinin esnaf ve zanaatkar arasındaki iş barışının korunmasına katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

18. II. Mehmet, Ortodoks Kilisesi'ni himaye altına almış, Ermeni Kilisesi'nin teşkilatlanmasını sağlamıştır.

II. Mehmet'in bu sayede;

- I. Katolik Hristiyanlar ile ilişkileri güçlendirme,
- II. Haçlı ittifaklarına desteği azaltma,
- III. Gayrimüslim halkın devlete bağlılığını arttırma

hedeflerinden hangilerine ulaşmayı amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

19. Osmanlı nasihatname ve siyasetname edebiyatının temel işlevi yöneticilere kılavuzluk yapmak olmuştur.

Buna göre nasihatname ve siyasetnamelerin,

- I. devlet idarecilerine rehberlik etme,
- II. millî, dinî ve kültürel birikimi yansıtmaya,
- III. yönetenlerin sahip olması gereken özellikleri ortaya koymaya

özelliklerinden hangilerini barındırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

20. XVI. yüzyılda Kutsal Roma Germen İmparatoru Şarlken;

- Fransa'ya egemen olma,
- Akdeniz ve Afrika sahillerini ele geçirme,
- Osmanlı Devleti'ne karşı İran ile ittifak kurma siyaseti izlemiştir.

Bu bilgilere göre XVI. yüzyıl tarihi gelişmeleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Önemli deniz ve limanlara hâkim olma mücadeleleri yaşanmaktadır.
B) Devletlerarası rekabette din, siyaset üstü bir unsur olarak görülmektedir.
C) Osmanlı Devleti, Kutsal Roma Germen İmparatorluğu tarafından önemli bir güç sayılmaktadır.
D) Küresel bir güç olmak isteyen devletler, bölgesel tehditleri göz önünde bulundurmaktadır.
E) Yayılmacı siyaset güden devletler ülkeler arası işbirliğine önem vermektedir.

21. Aşağıda verilen, Osmanlı tarihi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

Gelişme	Sonuç
A) Hint Deniz Seferleri'nde istenilen başarının elde edilememesi	Hint Okyanusu'nda Portekiz egemenliğinin sürmesi
B) Mısır'ın fethiyle Kutsal Emanetlerin başkente getirilmesi	İslâm dünyasında İstanbul'a verilen önemin daha da artması
C) II. Selim ve III. Murat'ın devlet işlerine yeterince ilgi göstermemesi	Sadrazam ve saray adamlarının yönetimdeki etkinliğinin artması
D) Kanuni zamanında Fransa'ya siyasi, ekonomik, hukuki ayrıcalıklar verilmesi	Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun Avrupa'daki emellerine ulaşmasının kolaylaşması
E) Cem Sultan'ın vefat etmesi	Osmanlıların batı siyasetindeki pasiflikten kurtulması

22. Osmanlılarda padişahlık makamı mutlak otoriteyi temsil edip egemenliği elinde bulundurmaya beraber Şeriat, töre ve yönetim geleneklerine uymuştur.

Buna göre padişahların yetkilerini kullanırken,

- I. din kurallarını esas alma,
- II. gelenek ve görenekleri gözardı etme,
- III. Divanîhümayun kararlarına uygun hareket etme

unsurlarından hangilerine uydukları söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

23. Umman Sahilleri'nden Fırat'a kadar Osmanlı egemenliğinin kurulmasına etki eden Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin, aşağıdaki sonuçlardan hangisini doğurduğu söylenemez?

- A) Akdeniz'deki Türk hâkimiyetinin güçlenmesi
- B) Devletin üretime dayalı vergi girdilerinde artış yaşanması
- C) Baharat ticaret yolunda etkinlik kazanılması
- D) Hint Okyanusu'ndaki Portekiz etkinliğinin tamamen kırılması
- E) Kuzey Afrika'daki genişleme siyasetinin ilk adımının atılması

24. Arif "Osmanlıların Mısır'ı fethiyle Baharat Yolu ele geçmişse de istenilen iktisadi kazanım sağlanamamıştır çünkü ---- "

Arif'in cümlesinin aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirmesi doğru olur?

- A) ---- loncalar kapanmıştır.
- B) ---- Coğrafi Keşifler yaşanmıştır.
- C) ---- yeni kapitülasyonlar verilmiştir.
- D) ---- Kutsal Emanetler İstanbul'a getirilmiştir.
- E) ---- Portekizliler Hindistan'a ulaşamamışlardır.

25. Kanuni Sultan Süleyman mektuplarında Roma Germen İmparatorluğuna, "imparator" şeklinde değil "İspanya Kralı" şeklinde hitap etmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Mütakabiliyet esasının uygulandığını
- B) Diplomatik çifte standartın engellendiğini
- C) I. Süleyman'ın siyasi üstünlüğünü vurguladığını
- D) İspanya'nın Osmanlı egemenliğine girdiğini
- E) Habsburg - Osmanlı rekabetinin sona erdiğini

26. Preveze Deniz Savaşı sonrası Kanuni Sultan Süleyman, Venedik dukası Pietro Lando'ya gönderdiği mektupta "Kimsenin düşmanlığından kaygım olmadığı gibi dostluğuna dahi ihtiyacım yoktur." şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Bu süreçte Osmanlı Devleti'nin, daha önce Venedik'e tanıdığı, İstanbul'da elçi bulundurma ve ticari imtiyaz hakkını genişleterek hangi Avrupa devletine verdiği söylenebilir?

- A) Ceneviz
- B) Fransa
- C) Avusturya
- D) İngiltere
- E) Hollanda

- 27. • Ahmet Yesevi, "Kemale ermek için inanmayanlar dâhil, hiçbir insanı incitmek gerekir." görüşünü savunmuştur.
- Yunus Emre, "Yaratılanı, yaratandan ötürü hoş görme" felsefesiyle hareket edilmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Türk mutasavvıflarının bu görüşlerinin;

- I. soy, dil, din ve millet ayrımı,
- II. hoşgörülü devlet anlayışı,
- III. mezhep ve fırka çatışması

durumlarından hangilerini engellemeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

28. Moğol ve Haçlı saldırılarıyla I. Medeniyet Krizi'ni yaşayan Türk-İslam âleminde Osmanlılar (1302-1922) uzun süre siyasi varlıklarını sürdürebilmeleriyle dikkat çekmişlerdir.

Bu durum Osmanlı Devleti'nin

- I. hakkaniyet çemberi,
- II. merkezîyetçi sistemi
- III. millet sistemi

politikalarından hangilerindeki başarılarıyla açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

29. Bizans İmparatorluğu'nun Osmanlıların Anadolu'dan Rumeli'ye, Rumeli'den Anadolu'ya geçmesini engellemesinin, İstanbul'un Fethi'nin aşağıdaki hangi alanla ilgili zorunluluğa bağlı olarak gerçekleştiğini göstermez?

- A) Coğrafi
- B) Askerî
- C) Siyasi
- D) Bilimsel
- E) Jeostratejik

30. Osmanlı Devleti'nin kısa sürede gelişmesinin iç nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Doğu Anadolu'daki Moğol katliamlarından kaçan Türkmenlerin Osmanlılara sığınması
- B) Gazi, ahi, bacı ve abdal teşkilatlarının devlete destek olmaları
- C) Padişahların yetiştirilmesine özel önem verilmesi
- D) Tımar sisteminin başarıyla uygulanması
- E) Hükümdarın bireysel otoritelerini güçlü tutmaları